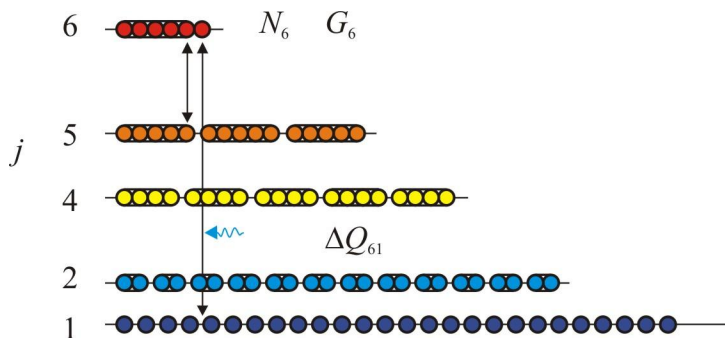

1. Termodynamiikan 2. pääsääntö on keskeisin luonnonlaki.
  - a) Mitä laki sanoo? **Energia virtaa korkeammasta [tilasta] matalampaan mahdollisimman nopeasti.** (2p.)
  - b) Mitä on luonnonvalinta fysiikan käsittein? **Energia virrat valitsevat mekanismit (lajit), jotka nopeimmin tasoittavat energiaerot.** (2p.)
  - c) Mitä tarkoittaa vapaa energia? **Energiaeroa.** (2p.)
  - d) Mitä tarkoittaa affiniteetti? **Energiaeroa.** (2p.)
  - e) Mikä on voima? **Energiaero.** (2p.)

2. Kuvassa näkyy energiatasokaavio, jonka tasoa miehittävät erilaiset molekyyliyt. Tietyllä tasolla olevien molekyylien j todennäköisyyttä kuvaa lauseke

$$P_j = \frac{\left[\prod_k N_k \exp\left(\frac{-\Delta G_{jk} + i \Delta Q_{jk}}{RT}\right) \right]^{N_j}}{N_j!}$$

- a) Mitä tarkoittaa N_j ? **Molekyylien j lukumäärää.** (1p.)
- b) Mitä tarkoittaa N_k ? **Molekyylien k lukumäärää, jotka ovat molekyylin j lähtöaineita.** (1p.)
- c) Miksi lausekkeessa on tulo $\prod_k$? **Sillä jos yksikin lähtöaine k puuttuu täysin, niin tuotetta j ei saada. $P_j = 0$.** (1p.)
- d) Mitä tarkoittaa ΔG_{jk} ? **Lähtöaineiden k ja tuotteiden j välistä potentiaalienergiaeroa.** (1p.)
- e) Mitä tarkoittaa ΔQ_{jk} ? **Reaktioon jk kytkeytyvää ulkoista energiaa.** (1p.)
- f) Kirjoita P_j :n logaritmin lauseke käyttäen määritelmää $\mu_j = RT \ln[N_j \exp(G_j/RT)]$ ja $\ln N_j! = N_j \ln N_j - N_j$ (1p.)

$$\ln P_j = \frac{1}{RT} \sum_{j=1} N_j \left[\sum_k \mu_k - \mu_j + \Delta Q_{jk} + RT \right]$$

3. Alla oleva lause on nk. kasvan entropian periaate liikeyhtälön muodossa

$$\frac{dS}{dt} = \frac{1}{T} \sum_{j=1} \frac{dN_j}{dt} \left[\sum_k \mu_k - \mu_j + i \Delta Q_{jk} \right]$$

- a) Mitä on entropia S todennäköisyyden P avulla lausuttuna? **$S = R \ln P$.** (1p.)
- b) Miten dS/dt yhtälöstä saadaan energianvirtauksen lauseke? **Kerrotaan lämpötilalla** (2p.)

$$T \frac{dS}{dt} = \sum_{j,k} \frac{dN_j}{dt} \left[-\Delta \mu_{jk} + i \Delta Q_{jk} \right]$$

- c) Mikä termi tarkoittaa saamassasi lausekkeessa vapaata energiaa (siis voimaa)? **Hakasulku termi, jossa on lähtöaineiden ja tuotteiden potentiaalienergiaero sekä ulkoa reaktioon kytkeytyvä energia.** (1p.)
- d) Mikä termi tarkoittaa virtausta (ts. populaation muutosta). **dN_j/dt** (1p.)
- e) Mikä aiheuttaa virtauksen? **Vapaa energia. Virtaus on verrannollinen vapaa energiaan $dN_j/dt = -\sum_k dN_k/dt = \sigma_{jk} [\sum_k \mu_k - \mu_j + i \Delta Q_{jk}] / RT$** (1p.)
- f) Milloin nettoenergiavirta järjestelmään on nolla? **Kun järjestelmä on tasapainossa ympäristönsä kanssa, hakasulkutermi on nolla. Silloin tasapainopitoisuus on $N_j = \prod N_k = \prod \exp[-(\Delta G_{jk} + i \Delta Q_{jk}) / RT]$** (1p.)